

Розділ 7

Комерціалізація інновацій в системі маркетингового тестування

7.1 Логістичний потенціал регіональних ринків збуту як фактор впливу на комерціалізацію інноваційної продукції²

Для формування економічно обґрунтованої комерціалізації інноваційної продукції у системі розподілу промислових підприємств вважаємо обов'язковим урахування логістичного забезпечення регіональних ринків збуту як визначального екзогенного економічного фактору впливу на їх маркетингову політику розподілу інновацій, що дозволить промисловим підприємствам не тільки ефективно управляти товарорухом та каналами розподілу (збуту), а й успішно інтегруватися в регіональних ланцюгах поставок.

Отже, здатність учасників каналів швидко і з мінімальними витратами ресурсів переміщати товари до будь-якого місця призначення, і, особливо інноваційні, залежить передусім від того наскільки раціонально та обґрунтовано побудована система товароруху, форма і структура каналів розподілу як на регіональному рівні, так і на рівні окремого підприємства, оскільки поява новинок потребує, як правило, пошуку нових учасників розподілу для виконання логістичних функцій чи формування механізмів продажу, появу нових ринків тощо.

Слід відзначити, що особливий значущості дослідження логістичного потенціалу регіонів набуває, зокрема, серед таких

² Публікація містить результати досліджень, проведених за держбюджетною науково-дослідною темою «Розроблення механізму комерціалізації інноваційної продукції» (0118U003572)

міжнародних організацій, як Англійська асоціація вантажного транспорту (FTA) [1], Група Світового банку (відділ з міжнародної торгівлі) [2], Всесвітній Економічний Форум (World Economic Forum) [3], Американське товариство контролю за виробництвом та запасам (American Production and Inventory Control Society [4], Міжнародна асоціація складської логістики (International Warehouse Logistics Association [5], Міжнародне товариство логістики (International Society of Logistics [6], Інститут управління постачанням (Institute for Supply Management [7]), адже логістичне забезпечення регіону все більшою мірою визначає його конкурентоспроможність та можливість подальшого розвитку.

Останнім часом особливу цікавість при оцінюванні логістичного потенціалу регіонів викликає Індекс ефективності логістики (Logistics Performance Index (LPI)) [2], який розраховується з 2007 року Групою Світового банку з міжнародної торгівлі кожні 2 роки. Цей індекс є орієнтиром при визначенні напрямів економічного розвитку багатьох країн світу загалом та сприяє побудові надійного ланцюга поставок на рівні окремих підприємств, зокрема. Наприклад, в Індонезії індекс офіційно використовується для оцінювання результатів діяльності міністерства торгівлі. Організація Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС) використовує індекс LPI для вимірювання впливу, що чиниться ініціативою по розвитку взаємозв'язків у ланцюгу поставок. Європейська комісія використала індекс при формуванні європейської системи оцінювання ефективності транспорту, а також для проведення у 2013 році оцінювання Митного союзу ЄС [8]. Крім того, у 2013 р. Групою Світового Банку для уряду Греції був розроблений звіт, що містив результати аналізу її бізнес-середовища та логістичного потенціалу [9]. А при розробленні проекту щодо посилення інвестиційної привабливості Болгарії окремо було оцінено логістичний потенціал країни [10].

Міжнародні організації розробляють власні методики оцінювання логістичного потенціалу регіонів, що дозволяють охопити якомога широкій спектр показників. Так, розрахунок Індексу ефективності логістики (далі – LPI) здійснюється на основі таких показників (кожен із досліджуваних показників

оцінюється за шкалою від 1 до 5, де 5 є найвищим значенням) [2]: 1) ефективність митної адміністрації та прикордонного контролю («митниця»); 2) якість інфраструктури (якість транспорту та інформаційних технологій – «інфраструктура»); 3) простота організації постачання за конкурентною ціною («міжнародні перевезення»); 4) компетентність і якість логістичних послуг (експедирування, пересилання і митне оформлення – «якість логістичних послуг і компетентність»); 5) здатність відстежувати і контролювати переміщення вантажів («відстеження і доставка»); 6) своєчасність відвантаження товарів («своєчасність доставки») (табл. 7.1) [11].

Так, 2018 р. до п'ятірки країн з найвищим рівнем LPI входять Німеччина, Швеція, Бельгія, Австрія та Японія. Україна значно покращила свої позиції порівняно з 2010 р., піднявшись зі 102 на 64 місце у 2014 р., проте в 2016 р. знову втратила здобуті показники і потрапила на 80 місце, а у 2018 р. майже повернула втрачені позиції, потрапивши на 66 місце. Порівняно з іншими пострадянськими країнами у 2016 р. мала п'яте місце після Литви, Естонії, Латвії та Казахстану, а у 2018 р. – третє після Естонії та Литви.

Значення індексу ефективності логістики для України в розрізі показників подано на рис. 7.1.

За результатами досліджень Україна належить до країн зі значенням Індексу ефективності логістики нижче середнього. Важливим індикатором, що має високу вагомість при розрахунку LPI, є ефективність митної адміністрації та прикордонного контролю, проте за даним показником відбувалося зниження у 2014-2018 рр. і його значення залишалося незначним порівняно з країнами, що мають високий LPI (наприклад, у 2016 та у 2018 рр. в Німеччині даний показник становив відповідно 4,12 та 4,09).

Таблиця 7.1. Оцінка ЛРІ країн світу у 2014, 2016, 2018 рр.

Країна	Місце в рейтингу			Загальна оцінка			Оцінка прикордонного контролю			Оцінка інфраструктури			Оцінка міжнародних перевезень			Оцінка якості логістичних послуг і компетентності			Оцінка відстеження і доставки			Оцінка своєчасності доставки		
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Німеччина	1	1	1	4,12	4,23	4,2	4,1	4,12	4,09	4,32	4,44	4,37	3,74	3,86	3,86	4,12	4,28	4,31	4,17	4,27	4,24	4,36	4,45	4,39
Швеція	6	3	2	3,96	4,2	4,05	3,75	3,92	4,05	4,09	4,27	4,24	3,76	4,0	3,92	3,98	4,25	3,98	3,98	4,38	3,88	4,26	4,45	4,28
Бельгія	3	6	3	4,04	4,11	4,04	3,8	3,83	3,66	4,1	4,05	3,98	3,8	4,05	3,99	4,11	4,07	4,13	4,11	4,22	4,05	4,39	4,43	4,41
Австрія	22	7	4	3,65	4,1	4,03	3,53	3,79	3,71	3,64	4,08	4,18	3,26	3,85	3,88	3,56	4,18	4,08	3,93	4,36	4,09	4,04	4,37	4,25
Японія	10	12	5	3,91	3,97	4,03	3,78	3,85	3,99	4,16	4,1	4,25	3,52	3,69	3,59	3,93	3,99	4,09	3,95	4,03	4,05	4,24	4,21	4,25
Нідерланди	2	4	6	4,05	4,19	4,02	3,96	4,12	3,92	4,23	4,29	4,21	3,64	3,94	3,68	4,13	4,22	4,09	4,07	4,17	4,02	4,34	4,41	4,25
Сінгапур	5	5	7	4,00	4,14	4,00	4,01	4,18	3,89	4,28	4,2	4,06	3,70	3,96	3,58	3,97	4,09	4,10	3,90	4,05	4,08	4,25	4,4	4,32
Данія	17	17	8	3,78	3,82	3,99	3,79	3,82	3,92	3,82	3,75	3,96	3,65	3,66	3,53	3,74	4,01	4,01	3,36	3,74	4,18	4,39	3,92	4,41
Велика Британія	4	8	9	4,01	4,07	3,99	3,94	3,98	3,77	4,16	4,21	4,03	3,63	3,77	3,67	4,03	4,05	4,05	4,08	4,13	4,11	4,33	4,33	4,33
Фінляндія	24	15	10	3,62	3,92	3,97	3,89	4,01	3,82	3,52	4,01	4,00	3,52	3,51	3,56	3,72	3,88	3,89	3,31	4,04	4,32	3,80	4,14	4,28
ОАЕ	27	13	11	3,54	3,94	3,96	3,42	3,84	3,63	3,7	4,07	4,02	3,2	3,89	3,85	3,5	3,91	3,92	3,57	3,82	3,96	3,92	4,13	4,38
Гонконг, Китай	15	9	12	3,83	4,07	3,92	3,72	3,94	3,81	3,97	4,1	3,97	3,58	4,05	3,77	3,81	4,0	3,93	3,87	4,03	3,92	4,06	4,29	4,14

Продовження табл. 7.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Швейцарія	14	11	13	3,84	3,99	3,90	3,92	3,88	3,63	4,04	4,19	4,02	3,58	3,69	3,51	3,75	3,95	3,97	3,79	4,04	4,10	4,06	4,24	4,24
США	9	10	14	3,92	3,99	3,89	3,73	3,75	3,78	4,18	4,15	4,05	3,45	3,65	3,51	3,97	4,01	3,87	4,14	4,2	4,09	4,14	4,25	4,08
Нова Зеландія	23	37	15	3,64	3,39	3,88	3,92	3,18	3,71	3,67	3,55	3,99	3,67	2,77	3,43	3,56	3,22	4,02	3,33	3,58	3,92	3,72	4,12	4,26
Франція	13	16	16	3,85	3,9	3,84	3,65	3,71	3,59	3,98	4,01	4,00	3,68	3,64	3,55	3,75	3,82	3,84	3,89	4,02	4,00	4,17	4,25	4,15
Іспанія	18	23	17	3,72	3,73	3,83	3,63	3,48	3,62	3,77	3,72	3,84	3,51	3,63	3,83	3,83	3,73	3,80	3,54	3,82	3,83	4,07	3,77	4,06
Австралія	16	19	18	3,81	3,79	3,75	3,85	3,54	3,87	4,00	3,82	3,97	3,52	3,63	3,25	3,75	3,87	3,71	3,81	3,87	3,82	4,00	4,04	3,98
Італія	20	21	19	3,69	3,76	3,74	3,36	3,45	3,47	3,78	3,79	3,85	3,54	3,65	3,51	3,62	3,77	3,66	3,84	3,86	3,85	4,05	4,03	4,13
Канада	12	14	20	3,86	3,93	3,73	3,61	3,94	3,60	4,05	4,14	3,75	3,46	3,56	3,38	3,94	3,9	3,90	3,97	4,1	3,81	4,18	4,01	3,96
Люксембург	8	2	24	3,95	4,22	3,63	3,82	3,9	3,53	3,91	4,24	3,63	3,82	4,24	3,37	3,78	4,01	3,76	3,68	4,12	3,61	4,71	4,8	3,9
Польща	31	33	28	3,49	3,43	3,54	3,26	3,27	3,25	3,08	3,17	3,21	3,46	3,44	3,68	3,47	3,39	3,58	3,54	3,46	3,51	4,13	3,8	3,95
Естонія	39	38	36	3,35	3,36	3,31	3,40	3,41	3,32	3,34	3,18	3,1	3,34	3,07	3,26	3,27	3,18	3,15	3,20	3,25	3,21	3,55	4,08	3,8
Литва	46	29	54	3,18	3,63	3,02	3,04	3,42	2,85	3,18	3,57	2,73	3,1	3,49	2,79	2,99	3,49	2,96	3,17	3,68	3,12	3,6	4,14	3,65
Україна	61	80	66	2,98	2,74	2,83	2,69	2,3	2,49	2,65	2,49	2,22	2,95	2,59	2,83	2,84	2,55	2,84	3,20	2,96	3,11	3,51	3,51	3,42
Латвія	36	43	70	3,4	3,33	2,81	3,22	3,11	2,8	3,03	3,24	2,98	3,38	3,28	2,74	3,21	3,29	2,69	3,5	3,42	2,79	4,06	3,62	2,88
Казахстан	88	77	71	2,7	2,75	2,81	2,33	2,52	2,66	2,38	2,76	2,55	2,68	2,75	2,73	2,72	2,57	2,58	2,83	2,86	2,78	3,24	3,06	3,53
Росія	90	99	75	2,69	2,57	2,76	2,20	2,01	2,42	2,59	2,43	2,78	2,64	2,45	2,64	2,74	2,76	2,75	2,85	2,62	2,65	3,14	3,15	3,31
Вірменія	92	141	92	2,67	2,21	2,61	2,63	1,95	2,57	2,38	2,22	2,48	2,75	2,22	2,65	2,75	2,21	2,5	2,5	2,02	2,51	3,0	2,6	2,9
Узбекистан	129	118	99	2,39	2,4	2,58	1,8	2,32	2,1	2,01	2,45	2,57	2,23	2,36	2,42	2,37	2,39	2,59	2,87	2,05	2,71	3,08	2,83	3,09
Білорусь	99	120	103	2,64	2,4	2,57	2,50	2,06	2,35	2,55	2,1	2,44	2,74	2,62	2,31	2,46	2,32	2,64	2,51	2,16	2,54	3,05	3,04	3,18
Молдова	94	93	116	2,65	2,61	2,46	2,46	2,39	2,25	2,55	2,35	2,02	3,14	2,6	2,69	2,44	2,48	2,3	2,35	2,67	2,21	2,89	3,16	3,17

Джерело: складено автором на основі [2,12]

Рисунок 7.1. Значення LPI для України в розрізі окремих показників в 2010, 2012, 2014, 2016, 2018 рр. (побудовано автором на основі [2; 12])

Іншим показником, за яким Україна має низькі позиції, є якість транспорту та інформаційних технологій. У країнах з високим рівнем індексу цей показник у 2018 р. досягнув 4,37, тоді як в Україні є рівним 2,22 і знизився порівняно з 2016 р. майже на 11%. Крім того, в Україні є потреба адаптації логістичних послуг до світових стандартів, що дозволить сформувати на рівні країни ефективний ланцюг поставок.

Але все ж таки, як уже зазначалося, врахування стану та перспектив розвитку логістичного потенціалу регіону особливо важливим є при формуванні системи розподілу окремого підприємства як складової ланцюга його поставок. На сьогодні існує багато підходів до трактування сутності і методів вимірювання логістичного потенціалу території. Якщо раніше його прирівнювали до величини вантажів, що перевозяться і перероблюються, то зараз дане поняття значно розширене і охоплює як кількісну, так і якісну складові здійснюваних у регіоні логістичних процесів.

На нашу думку, *логістичний потенціал регіону* – це сукупність існуючих та потенційно можливих елементів і факторів логістичної інфраструктури, що можуть бути

використані при формуванні та розподілі матеріальних і відповідних супроводжуючих потоків. При цьому формування та використання такого потенціалу покликане забезпечувати своєчасне та ефективне переміщення логістичних ресурсів із мінімальними витратами [13].

Враховуючи міжнародний досвід [2] та на основі підходу, запропонованого Фрейдман О.А. [14; 15], до структури логістичного потенціалу регіональних ринків збуту, що впливає на формування чи модифікацію системи розподілу підприємства при комерціалізації інноваційної продукції відносимо [13]:

- транспортний потенціал (впливає, наприклад, на якість і швидкість доставки продукції, зміну її способів та учасників при транспортуванні продукції);

- потенціал людських ресурсів (відображає забезпечення об'єктів логістичної інфраструктури, що задіяні у процесах дистрибуції, фахівцями різного рівня і профілю, рівень його розвитку суттєво впливає на всі економічні процеси, у т.ч. і розподілу);

- споживчо-збутовий потенціал (характеризує рівень розвитку ринків, потужність регіонів для ухвалення рішень щодо дистрибуції нових видів продукції, формування інноваційних каналів, визначення споживчого попиту та організації його задоволення тощо);

- сервісний потенціал (впливає на рівень логістичного обслуговування у каналах, форми товароруку, зміни структури каналів розподілу, встановлення господарських відносин щодо постачання матеріальних ресурсів та реалізацію готових виробів, вибір раціональних форм і методів організації торгівлі, вибір джерел товаропостачання, вибір виду маркетингової політики розподілу, організацію оптових закупівель тощо);

- потенціал привабливості економіко-географічного положення, або просторовий потенціал (впливає на взаємодію учасників каналів розподілу, забезпечення територіальної зручності при розподілі інноваційної продукції, встановлення схем постачання, раціональної частоти доставки тощо);

- транзитний потенціал (здійснює вплив, наприклад, на організацію потоків вантажів, їх потужність та напруженість).

Отже, вплив логістичного забезпечення регіональних ринків збуту як економічного екзогенного фактору при формуванні/модернізації та реалізації маркетингової політики розподілу на ринку інноваційної продукції показано на рис. 7.2.

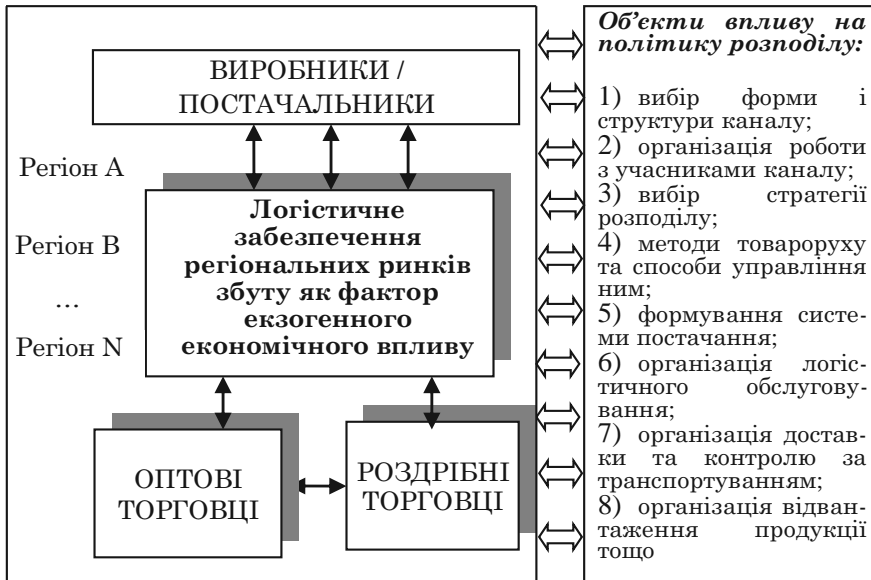

Рисунок 7.2. Базові засади дослідження впливу логістичного забезпечення на політику розподілу промислового підприємства

Джерело: розроблено автором

Виконаємо комплексне оцінювання логістичного забезпечення Північно-Східного району України у 2016-2018 рр. на підставі статистичних даних Полтавської, Сумської та Харківської областей і запропонованим набором показників за кожною складовою логістичного потенціалу (табл. 7.2-7.7).

Таблиця 7.2. Оцінювання транспортного потенціалу у структурі логістичного забезпечення Північно-Східного району України у 2016-2018 рр. (розроблено автором на основі [16])

Роки	Кількість трамвайних вагонів		Рейтинг за показником		Кількість пролежуваних машин, од.		Рейтинг за показником		Кількість вагонів метрополітену, од.		Рейтинг за показником		Експлуатаційна довжина залізничних колій, км		Рейтинг за показником		Експлуатаційна довжина трамвайних колій, км		Рейтинг за показником		Експлуатаційна довжина метрополітенівських колій, км		Рейтинг за показником		Кількість авто заправних станцій, од.		Рейтинг за показником		Сумарний рейтинг*		Інтегрований рейтинг		
	2016	2017	2018	0	3	129	124	147	0	2	0	2-3	852	852	852	8900	8900	8900	2	123	123	123	0	3	0	2-3	268	296	293	2	20-22	2	2
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ																																	
2016	15	14	14	0	2	68	69	73	0	3	0	2-3	703	703	703	7200	7200	7200	3	103	103	96	28	2	0	2-3	155	147	158	3	23-25	3	3
2017	14	14	14	0	2	69	73	73	0	3	0	2-3	703	703	703	7200	7200	7200	3	103	103	96	28	2	0	2-3	147	147	158	3	23-25	3	3
2018	14	14	14	0	2	73	73	73	0	3	0	2-3	703	703	703	7200	7200	7200	3	103	103	96	28	2	0	2-3	147	147	158	3	23-25	3	3
СУМСЬКА ОБЛАСТЬ																																	
2016	15	14	14	0	2	68	69	73	0	3	0	2-3	703	703	703	7200	7200	7200	3	103	103	96	28	2	0	2-3	155	147	158	3	23-25	3	3
2017	14	14	14	0	2	69	73	73	0	3	0	2-3	703	703	703	7200	7200	7200	3	103	103	96	28	2	0	2-3	147	147	158	3	23-25	3	3
2018	14	14	14	0	2	73	73	73	0	3	0	2-3	703	703	703	7200	7200	7200	3	103	103	96	28	2	0	2-3	147	147	158	3	23-25	3	3
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ																																	
2016	262	262	270	1	194	218	209	194	326	1	326	1	1520	1520	1520	9600	9600	9700	1	263	263	263	218	1	39	1	487	472	503	1	9	1	1
2017	262	262	270	1	194	218	209	194	326	1	326	1	1520	1520	1520	9600	9600	9700	1	263	263	263	218	1	39	1	472	472	503	1	9	1	1
2018	270	270	270	1	194	218	209	194	326	1	326	1	1520	1520	1520	9700	9700	9700	1	263	263	263	217	1	39	1	472	472	503	1	9	1	1

* - розраховано як сума значень рейтингів за кожним показником

Таблиця 7.3. Оцінювання потенціалу людських ресурсів у структурі логістичного забезпечення Північно-Східного району України у 2016-2018 рр. (розроблено автором на основі [17-21])

Роки	Кількість зайнятого населення тис. осіб	Рейтинг за показником	Рівень зайнятості, %	Рейтинг за показником	Кількість безробітних, тис. осіб	Рейтинг за показником	Рівень безробіття, %	Рейтинг за показником	Кількість зареєстрованих безробітних, тис. осіб	Рейтинг за показником	Рівень зареєстрованих безробітних, %	Рейтинг за показником	Топт на роботу силу, тис. осіб	Рейтинг за показником	Навантаження на одне вільне робоче місце, осіб	Рейтинг за показником	Працевлаштування зареєстрованих безробітних, тис. осіб	Рейтинг за показником	Працевлаштування зареєстрованих безробітних, тис. осіб	Рейтинг за показником	Штатні працівники підприємств транспорту та складського господарства тис. осіб	Рейтинг за показником	Сумарний рейтинг	Інтегральний рейтинг
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ																								
2016	570,4	53,3	82,6	12,6	23,8	2,7	1,8	14	21,5	2	2,7	1,8	14	21,5	2	25,6	2	23	2-3	25,6	2	23	2-3	
2017	575	54	78,3	12	24	2,7	2,2	11	21,9	2	2,7	2,2	11	21,9	2	25,3	2	23	2-3	25,3	2	23	2-3	
2018	580,6	55,1	73,3	11,2	20,3	2,7	...	5	2,7	...	5	25,3	25,3	2-3	
СУМСЬКА ОБЛАСТЬ																								
2016	478,5	56,8	48,8	9,3	14,2	2,1	1	15	13,8	3	2,1	1	15	13,8	3	15,8	3	23	2-3	15,8	3	23	2-3	
2017	481,4	57,4	48	9,1	14,6	2,1	1,3	12	14,2	3	2,1	1,3	12	14,2	3	15,3	3	23	2-3	15,3	3	23	2-3	
2018	485,1	58,4	46,4	8,7	15,5	2,3	...	11	2,3	...	11	15,0	15,0	2-3	
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ																								
2016	1236,6	59,7	84,6	6,4	23,6	1,4	2,8	8	39,3	1	1,4	2,8	8	39,3	1	42,9	1	14	1	42,9	1	14	1	
2017	1247,1	60,6	80,4	6,1	22,8	1,3	3,5	7	40,1	1	1,3	3,5	7	40,1	1	41,2	1	14	1	41,2	1	14	1	
2018	1258,9	61,4	70,7	5,3	22,0	1,3	...	7	1,3	...	7	40,6	40,6	1	

... - дані відсутні (станом на 10.10.2019 р.)

Таблиця 7.4. Оцінювання споживчо-збутового потенціалу у структурі логістичного забезпечення Північно-Східного району України у 2016-2018 рр. (розроблено автором на основі [1,9-22])

Роки	Варовий регіональний продукт (у фактичних цінах), млн. грн.		Рейтинг за показником		Витяск товарів та послуг (у ринкових цінах) у фактичних цінах, млн. грн.		Рейтинг за показником		Варовий регіональний продукт у розрахунку на одну особу, грн.		Рейтинг за показником		Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) у розрахунку на одну особу, грн.		Рейтинг за показником		Оборот роздрібною торгівлею, млн. грн.		Рейтинг за показником		Оттовеї товари за оборотом, млн. грн.		Рейтинг за показником		Сумарний рейтинг		Інтегрований рейтинг	
	2016	2017	2018	...	2	3	...	2	3	...	1	2	3	...	1	2	3	...	34745,1	22999,1	2	27088,5	30873,7	2	11	2	11	2
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ																												
2016	116272	251757	81145	...	2	3	...	1	3	...	1	3	...	100659,1	144233,3	1	136094,3	...	34745,1	22999,1	2	27088,5	30873,7	2	11	2	11	2
2017	150904	332249	106248	...	2	3	...	1	3	...	1	3	...	136094,3	193298,6	1	136094,3	...	25784,1	27088,5	2	27088,5	30873,7	2	11	2	11	2
2018	2	3	...	1	3	...	1	3	212813,0	212813,0	30932,0	30873,7	2	30873,7	30873,7	2	11	2	11	2
СУМЬСЬКА ОБЛАСТЬ																												
2016	46287	101057	41741	...	3	3	...	3	3	...	3	3	...	32615,7	36167,3	3	39064,5	...	25790,3	15577,4	3	16952,2	21556,5	3	21	3	21	3
2017	56530	120392	51419	...	3	3	...	3	3	...	3	3	...	39064,5	42947,8	3	39064,5	...	16374,2	16952,2	3	16952,2	21556,5	3	21	3	21	3
2018	3	3	...	3	3	...	3	3	52576,4	52576,4	19457,9	15577,4	3	21556,5	21556,5	3	21	3	21	3
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ																												
2016	154871	346265	57150	...	1	2	...	2	2	...	2	2	...	56705,6	153666,6	2	68469,6	...	95788,5	66793,5	1	79989,3	78960,5	1	10	1	10	1
2017	187454	413877	69489	...	1	2	...	2	2	...	2	2	...	68469,6	166609,2	2	68469,6	...	64891,9	79989,3	1	79989,3	78960,5	1	10	1	10	1
2018	1	2	...	2	2	...	2	2	190358,2	190358,2	72132,3	66793,5	1	79989,3	78960,5	1	10	1	10	1

... - дані відсутні (станом на 10.10.2019 р.)

Таблиця 7.5. Оцінювання сервісного потенціалу у структурі логістичного забезпечення Північно-Східного району України у 2016-2018 рр. (розроблено автором на основі [19-21])

Роки	Кількість підприємств, од.	Рейтинг за показником	Кількість підприємств промисловості, од.	Рейтинг за показником	Обсяг реалізованих послуг підприємствами сфери послуг, млн. грн.	Рейтинг за показником	Обсяг реалізованих послуг підприємствами транспорту та складського господарства, млн. грн.	Рейтинг за показником	Обсяг реалізованих послуг підприємствами транспорту та складського господарства, млн. грн.	Рейтинг за показником	Сумарний рейтинг	Інтегрований рейтинг
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ												
2016	8989	2	1076	2	9158	2	5390,9	2	4225,4	2	11	2
2017	10188	2	1235	2	13573,1	2	7986,2	2	7353,8	2	11	2
2018	10959	2	1334	2	...	2	...	2	...	2	11	2
СУМСЬКА ОБЛАСТЬ												
2016	5287	3	784	3	4075,9	3	1984,6	3	1372,3	3	18	3
2017	5705	3	839	3	5323,7	3	2895,1	3	2159,1	3	18	3
2018	5949	3	894	3	...	3	...	3	...	3	18	3
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ												
2016	20435	1	3162	1	23675,7	1	14471,5	1	4300,3	1	7	1
2017	22597	1	3490	1	29675,1	1	18803,9	1	6170,8	1	7	1
2018	23793	1	3712	1	...	1	...	1	...	1	7	1

... - дані відсутні (станом на 10.10.2019 р.)

Таблиця 7.6. Оцінювання просторового потенціалу (без урахування транспортно-географічного положення) у структурі логістичного забезпечення Північно-Східного району України 2016-2018рр. (розроблено автором на основі [19-21, 23-24])

Роки	Чисельність насе-лення, тис. осіб	Рейтинг за показником		Експорт товарів, млн. дол. США	Рейтинг за показником		Імпорт нова-ріє, млн. дол. США	Рейтинг за показником		Експорт послуг, млн. дол. США	Рейтинг за показником		Імпорт послуг, млн. дол. США	Рейтинг за показником		Кількість підпри-ємств, що здійсню-ють експортну тор-гівлю товарам, од.	Рейтинг за показником		Кількість підпри-ємств, що здійсню-ють імпорتنу торгів-лю товарам, од.	Рейтинг за показником		Сумарний рейтинг	Інтегральний рейтинг	
		1	2		1	2		1	2		1	2		1	2		1	2		1	2			1
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ																								
2016	1438,9	1436	842,7	30,2	146,8	1	385	2	476	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2
2017	1426,8	1864,5	1149,7	35,2	141,7	1	386	2	509	1	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2
2018	1413,8	1905,9	1368,0	59,7	131,1	1	357	2	540	1	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2
СУМСЬКА ОБЛАСТЬ																								
2016	1113,3	542,2	436,9	24,5	27,2	3	353	2	243	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2
2017	1104,5	672,7	551,1	39,6	34,9	3	374	2	275	3	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2
2018	1094,3	802,1	723,3	28,6	31,4	3	380	2	291	3	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2
2016	2718,6	1027,8	1489,5	270,4	56,8	3	1155	1	1737	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2
2017	2701,2	1191,5	1619,4	300,8	45,7	2	1244	1	1870	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2
2018	2694,0	1279	1740	339,7	65,5	2	1271	1	1980	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2	2	11	1-2

Таблиця 7.7. Оцінювання транзитного потенціалу у структурі логістичного забезпечення Північно-Східного району України у 2016-2018 рр. (розроблено автором на основі [19-21])

Роки	Перевезено (відправлено) вантажів, млн. т	Рейтинг за показником	Вантажооборот, млн. ткм	Рейтинг за показником	Перевезено (відправлено) пасажирів, млн. пас.	Рейтинг за показником	Пасажирооборот, млн. пас.	Рейтинг за показником	Сумарний рейтинг	Інтегральний рейтинг
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ										
2016	24,8	2	6961,1	3	114,4	2	2827,8	2	9	2
2017	26,0		6993,1		100,3		2547			
2018			
СУМСЬКА ОБЛАСТЬ										
2016	5,7	3	6867	2	101,3	3	2901,4	3	11	3
2017	6,3		7370,9		96,2		2423,5			
2018			
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ										
2016	42,7	1	24013,1	1	632,4	1	9258,1	1	4	1
2017	46,2		23943,5		606,5		8284,9			
2018	43,8		21297,1		598,5		8242,8			

... - дані відсутні (станом на 10.10.2019 р.)

Узагальнюючим результатом проведеного дослідження є рейтингування областей Північно-Східного регіону України за рівнем логістичного потенціалу, що подано в табл. 7.8.

Таблиця 7.8. Рейтинг областей Північно-Східного регіону України за рівнем логістичного потенціалу у 2016-2018 рр. (розроблено автором)

Області	Рейтинг за складовими логістичного потенціалу							Сумарний рейтинг	Інтегральний рейтинг
	транспортний	людських ресурсів	споживчо-збутовий	сервісний	просторо-вий		транзитний		
					1*	2**			
Полтавська	2	2-3	2	2	1	1-2	2	12-14	2
Сумська	3	2-3	3	3	3	3	3	20-21	3
Харківська	1	1	1	1	2	1-2	1	8-9	1

* – за складовими транспортно-географічного положення [13];

** – без урахування транспортно-географічного положення

Отже, Харківська область у Північно-Східному регіоні є лідером за всіма складовими логістичного потенціалу, крім просторового потенціалу (без урахування транспортно-географічного положення), за рівнем якого розділяє позиції з Полтавською областю, а Сумська область навпаки є аутсайдером, крім потенціалу людських ресурсів, займаючи другу позицію з Полтавською областю.

Підсумовуючи викладене можемо зробити такі висновки:

- автором виконано комплексне дослідження регіональних особливостей логістичного потенціалу регіону як екзогенного економічного фактору впливу на комерціалізацію інноваційної продукції промислових підприємств;

- проаналізовано значення індексу ефективності логістики країн світу за 2014-2018 рр. та в розрізі окремих його показників для України в 2010, 2012, 2014, 2016, 2018 рр. України;

- на підставі статистичних даних областей Північно-Східного регіону України за підсумками 2016-2018 рр. і запропонованим набором показників за кожною складовою логістичного потенціалу виконано їх рейтингування і встановлено, що за інтегральною оцінкою лідером є Харківська область, а Сумська – аутсайдером.

7.2 Технологічний аудит як інструмент комерціалізації інтелектуально-інноваційних технологій

Технологічний потенціал промислових підприємств, який включає в себе сукупність матеріально-виробничих, інтелектуальних, науково-технічних ресурсів, необхідних для здійснення технологічного розвитку, відносять до економіко-правової категорії. Технологічна політика промислового підприємства повинна будуватися на принципах визнання моделі інтелектуально-технологічного розвитку економіки країни в якості пріоритетної, ефективного використання власного науково-технічного потенціалу, об'єктів інтелектуальної власності. На наш погляд, технологічний